

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปี ค.ศ. 1960 กลุ่มสัมผัสนใจ (Encounter group) ได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยบุคคลซึ่งเป็นผู้นำมากมายอาทิเช่น โวลพิน วอลเลอร์ วิกแลนด์และรอเจอร์ส¹ (Walpin, Waller, Wickland and Rogers) กลุ่มสัมผัสนใจที่พัฒนาขึ้นมานี้เป็นกลุ่มซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของแต่ละบุคคล² จุดมุ่งหมายที่สำคัญของกลุ่มสัมผัสนใจเพื่อช่วยให้บุคคลได้รู้จักตนเอง รู้จักสภาพความเป็นจริงในตนเองซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลได้เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นอย่างเปิดเผยมากที่สุด และช่วยให้ตนเองอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเปิดเผยได้นั้นบุคคลจำต้องพิจารณาตนเองในแง่ของความรอบธรรม กลุ่มสัมผัสนใจจะจำกัดการศึกษาสภาวะเกี่ยวกับตนเองและเหตุการณ์จาก "ที่นี่และขณะนี้" จุดสนใจของกลุ่มคือการแสวงหาความจริงในปัจจุบันแต่อาจมีเรื่องเล่าทั่ว

¹G.M. Gazda, Innovation to Group Psychotherapy, 1968, cited by Danial W. Fullmer and Harold W. Bernard, The School Counselor-Consultant, (Boston: Houghton Mifflin, 1972), p. 185.

²Danial W. Fullmer and Harold W. Bernard, The School Counselor-Consultant, p. 185.

ไปบ้าง ปกติแล้วกลุ่มสัมพันธ์ใจมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดการช่วยให้ออกทางอารมณ์ ดังนั้นในบางกรณีจึงมีการแสดงความรู้สึกและความก้าวร้าวอย่างรุนแรง¹

คนพิการ หมายถึง "คนที่สูญเสียอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดหรือมีอยู่แต่เกิดความบกพร่องในการทำงานของอวัยวะในร่างกาย" ความพิการ เป็นสิ่งที่ไม่มีใครต้องการได้ แต่ก็มีประชากรผู้เคราะห์ร้ายส่วนหนึ่งของโลกต้องเผชิญกับความพิการทั้ง ๆ ที่ตนเองไม่พึงปรารถนาที่จะเป็น แต่คนพิการก็มีความเป็น "คน" เช่นเดียวกับคนปกติ หากคนพิการไม่ได้รับการเหลียวแล เอาใจใส่ช่วยเหลือ ไม่ได้รับความเมตตาสงสาร เห็นอกเห็นใจจากคนปกติแล้ว คนพิการเหล่านี้จะไม่เพียงแต่พิการทางร่างกายเท่านั้น แต่ความพิการทางใจก็จะติดตามมาด้วย

องค์การสหประชาชาติได้เห็นความสำคัญของคนพิการโดยได้กำหนดในปี พ.ศ. 2524 เป็นปีคนพิการสากล

โดยองค์การสหประชาชาติได้เชิญชวนประเทศต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. ช่วยเหลือคนพิการทั้งทางด้านร่างกายและปรับสภาพจิตใจให้เข้าสังคม
2. ส่งเสริมความพยายามระหว่างประเทศ ในการที่จะช่วยให้คนพิการได้รับการช่วยเหลือฝึกอบรม คุ้นเคยกันอย่างเหมาะสม เพื่อให้มีโอกาสได้ทำงานและมีสิทธิเต็มทีในสังคม
3. เพื่อสนับสนุนการศึกษาและโครงการวิจัย อันเกี่ยวกับการช่วยเหลือคนพิการ
4. เพื่อให้คนพิการมีการศึกษาและรับทราบถึงสิทธิทั่วไปของตนเอง และมีส่วนในกิจการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

¹ทองเวียน อมรัชกุล, "ประเภทของกลุ่มเพื่อความเจริญงอกงาม," วารสารแนะแนว, 12 (มิถุนายน - กรกฎาคม, 2521): 31 - 41.

5. เพื่อหาทางป้องกันมิให้ทองประสมกับความพิการ ตลอดจนทางบำบัดแก้ไข ผู้ที่มีร่างกายพิการควย¹

เนื่องจากจุดมุ่งหมายของชีวิตคือความสุข มนุษย์จะมีความสุขเมื่อชีวิตสามารถประสมกลมกลืนไปกับสังคม และสิ่งแวดล้อมโดยราบรื่นหรือมีฉะฉานนั้นก็คงหลุดพ้นจากอิทธิพลของสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งหลายโดยสิ้นเชิง มนุษย์จะเกิดปัญหาขึ้นเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นทั้งทางค่านิยม ทัศนคติ กาย และใจ ทำให้มนุษย์ไม่สามารถประสมกลมกลืนกับธรรมชาติได้² การที่จะทำตนให้ประสมกลมกลืนกับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ โดย

1. ปรับปรุงตัวเราให้เข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อม
 2. ปรับปรุงสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตัวเรา
 3. ปรับปรุงทั้งตัวเราและสังคมสิ่งแวดล้อมทั้งสองคนให้ประสมกลมกลืนซึ่งกันและกัน
 4. หลีกสังคมสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมไปสู่สังคมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตน
- การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถดำเนินการ เพื่อให้ตนเองสังคมสิ่งแวดล้อมประสมกลมกลืนได้ บุคคลนั้นจะต้องรู้จักตนเอง รู้จักธรรมชาติของสิ่งแวดล้อม สามารถหา

¹ กองการศึกษาพิเศษ, กรมสามัญศึกษา, "คนพิการก็เป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของสังคม," (2524): 1, 10 - 11.

² กระทรวงศึกษาธิการ, "รูปแบบของการศึกษานอกโรงเรียนในระดับท้องถิ่น," ใน รายงานการสัมมนาการศึกษานอกโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2517), หน้า 40.

ข้อมูลต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับตน สังคม และสิ่งแวดล้อมมาเป็นเครื่องประกอบในการคิดแก้ปัญหา¹

นักจิตวิทยาซึ่งศึกษาเกี่ยวกับตนเชื่อว่าพฤติกรรมที่คนแสดงออกเป็นผลจากความนึกคิดเกี่ยวกับตน เขาเชื่อว่าความนึกคิดเกี่ยวกับตนนี้มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการปรับตัวของคุณ พัฒนาการความนึกคิดเกี่ยวกับตนนี้มีนักทฤษฎี เรื่องตนเชื่อว่าความนึกคิดเกี่ยวกับตนเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ การสังเกตตนในภาวะหรือสถานการณ์ต่าง ๆ และจากปฏิกิริยาของผู้อื่นที่มีต่อตนด้วย ความนึกคิดเกี่ยวกับตนนั้นพัฒนาไปได้เรื่อย ๆ ไม่มีขอบเขตและเวลาจำกัด ความนึกคิดเกี่ยวกับตนพัฒนาตั้งแต่วัยทารก ทารกที่เกิดใหม่ไม่อยู่ในสภาพที่ช่วยเหลือตัวเองได้และไม่ทราบว่าจะอะไร เป็นอะไร พอโตขึ้นเด็กก็เริ่มรู้จักแยกแยะสิ่งต่าง ๆ เริ่มสังเกตและแยกได้ว่าอะไรคือ "ฉัน" และอะไรที่ไม่ใช่ "ฉัน" พอเด็กโตขึ้นก็ค่อย ๆ เห็นตนแยกออกจากสิ่งแวดล้อม พอเข้าใจภาษาแล้ว ความนึกคิด ความรู้สึก การรับรู้เกี่ยวกับตนและคุณค่าของตนก็สามารถพัฒนาเร็วขึ้นเป็นลำดับ²

ในเด็กที่พิการการพัฒนาความนึกคิดเกี่ยวกับตนในระยะต้นของ พัฒนาการทางเซนซอรี-มอเตอร์ (Sensory - motor Development) เนื่องจากมีขีดจำกัดทางร่างกาย จึงทำให้เกิดความคับข้องใจในการที่ไม่สามารถประสบความสำเร็จ

ในสิ่งที่ต้องการทำ³ และความพิการทางร่างกายซึ่งแตกต่างไปจากเด็กปกติ ทำ

¹ โกวิท วรพิพัฒน์, "ความต้องการขั้นพื้นฐานของการเรียน," ประชาศึกษา, (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2517): 28.

² อำไพ ศิริพิพัฒน์, "ความนึกคิดเกี่ยวกับตน," วารสารครุศาสตร์, 2 (สิงหาคม - พฤศจิกายน, 2515): 91 - 103.

³ Rosemary Shakespeare, Psychology of Handicap, (Suffolk: The Chaucer Press, 1975); p.31.

จากทัศนะต่าง ๆ ที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น และกลุ่มสัมผัสนี้มีลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ขอบของการเรียนรู้จะได้อาจมาจากประสบการณ์ของชีวิตและปฏิกริยาโต้ตอบของสมาชิกในกลุ่ม ผู้ที่เข้าร่วมในกลุ่มจะใคร่รวบรวมการเรียนรู้ของตนไปสู่การมีอ้อมโนทัศน์ใหม่ของตนเอง¹ ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้เพื่อที่จะโคทราบวา ผลของ "กลุ่มสัมผัสนี้" จะมีผลกออ้อมโนทัศน์ของนักเรียนที่พิการทางกายในโรงเรียนศรีสังวาลย์หรือไม่

แนวคิดพื้นฐานและทฤษฎี

กลุ่มสัมผัสนี้

กลุ่มสัมผัสนี้เป็นกลุ่มซึ่งสมาชิกแต่ละคนสามารถที่จะค้นพบตนเอง เข้าใจตนเอง ตามที่คนต้องการ โดยการเข้าไปเกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ ภายในกลุ่ม เป็นประสบการณ์กลุ่มซึ่งสมาชิกสามารถคาดหวังที่จะเข้าใกล้ความจริงของเขา² การย้ายขั้นคนของกลุ่มอยู่ที่การพัฒนาแต่ละบุคคลภายในกลุ่ม³ ลีปเบอร์แมน ยาลอม และไมล์ส⁴ (Lieberman, Yalom and Miles, 1973) กล่าวว่ากลุ่มสัมผัสนี้มีไคหลายรูปแบบและหลายจุดประสงค์ (form and function)

¹J. William Pfeiffer and John E. Jones, Reference Guide to Handbooks and Annuals, 2d ed. (California: University Associates, 1977), p.3.

²Gwen D. Marram, The Group Approach: in Nursing Practise, (St.Louis: C.V. Mosby, 1973), p.68.

³James P. Trozter, The Counselor and the Group: Integrating Theory, Training and Practice, (California: Wadsworth Publishing, 1977), p.136.

⁴Morton A. Lieberman, Irvin D. Yalom, and Mathew B. Miles, Encounter Groups: First Facts, (New York: Basic Books, 1973), p.4.

แต่จะมีลักษณะที่รวมกันคือ กลุ่มสัมพันธใจจะจัดประสบการณ์กลุ่มที่เข้มข้น มีการฝึกปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสูง และได้ประสบการณ์จากกลุ่ม โดยทั่วไปขนาดของกลุ่มควรจะเล็ก (6 - 20 คน) เพื่อจะได้มีการปฏิบัติสัมพันธ์แบบเผชิญหน้ากันสูง กลุ่มจะสนใจในสิ่งที่ เป็น "ที่นี่และขณะนี้" (here - and - now) กลุ่มจะส่งเสริมให้มีการเปิดเผยและความจริงใจ การเผชิญหน้ากันระหว่างบุคคล การเปิดเผยตนเอง การแสดงออกของอารมณ์ที่รุนแรง กลุ่มจะทำการที่เพิ่มการรู้จักตนเองและสังคม และเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จุดมุ่งหมายของกลุ่มอาจจะแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้วจุดมุ่งหมายทั้งหมดจะเกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม ทัศนคติ ค่านิยม และแบบแผนของชีวิต (life style) แนวทางของกลุ่มเป็นแนวทางเพื่อการแก้ปัญหา (problem - oriented)¹ เบิร์นบาม² (Birnbbaum, 1969) ได้ยืนยันถึงการเน้นการเปิดเผยความเชื่อและความรู้สึกซึ่งตามปกติแต่ละคนจะไม่แสดงออกในที่สาธารณะ จุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้มีการแลกเปลี่ยนในสิ่ง ซึ่งถูกขังไว้โดยกลไกการป้องกันตนเอง และข้อจำกัดเล็ก ๆ น้อย ๆ

ความสนใจของกลุ่มที่เป็น "ที่นี่และขณะนี้" หมายความว่าถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ความสัมพันธ์ต่าง ๆ และความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลาของกลุ่มมากกว่าที่จะเป็นเรื่องเล่าของเหตุการณ์ภายนอกหรือเหตุการณ์ในอดีตต่าง ๆ ประสบการณ์ที่ได้อาจ

¹ James P. Trotzer, The Counselor and the Group: Integrating Theory, Training, and Practice, p.136.

² M. Birnbbaum, Sense about Sensitivity Training, 1969, cited by James P. Trotzer, The Counselor and the Group: Integrating Theory, Training, and Practice, p.136.

การเรียนรู้ในกลุ่มเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างขบวนการของการวิจารณ์และการแสดงความรู้สึก¹

โดยทั่วไปกลุ่มสมัครใจจะเป็นกลุ่มที่ไม่มีโครงสร้าง อย่างไรก็ตามผู้นำกลุ่มหรือผู้เลือกอำนวยความสะดวกอาจใช้วิธีการแบบมีโครงสร้าง โดยการใช้แบบฝึกหัด² ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคของการสื่อสารที่เป็นคำพูดและไม่ใช้คำพูด (verbal and non verbal techniques) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อขยายการรับรู้ที่มีสติของสมาชิก และเป็นการกำหนดความรู้สึกต่าง ๆ และการรับรู้ต่าง ๆ ของสมาชิก³

รอเจอร์ส⁴ (Rogers, 1977) ให้ความสำคัญกับความวางกลุ่มสมัครใจเป็นกลุ่มที่เน้นพัฒนาการส่วนบุคคล และพัฒนาและปรับปรุงการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจากขบวนการของประสบการณ์ ขนาดของกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 8 - 18 คน ระยะเวลาในการเข้ากลุ่มอาจจะแตกต่างกัน บางกลุ่มอาจจะพบกันในวันสุดสัปดาห์ หนึ่งสัปดาห์หรือหลาย ๆ สัปดาห์ บางสภาพการณ์อาจพบกัน 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ หรือเป็น

¹ Max Rosebaum and Alvin Snadswsky, The Intensive Group Experiences, (New York: The Free Press, 1976), p.97.

² C.H. Patterson, Relationship Counseling and Psychotherapy, (New Ylrc: Harper & Row, 1974), p.173.

³ James P. Trotzer, The Counselor and the Group: Integrating Theory, Training, and Practice, P.136.

⁴ Carl R. Rogers, Encounter Groups, (Harmondsworth: Penquin Books, 1977), p.12-71.

กลุ่มมาราซอน ซึ่งพบกันเป็นเวลานาน 24 ชั่วโมงหรือมากกว่านี้ กลุ่มสัมผัสใจของรอเจอร์ส (Rogers) เป็นกลุ่มที่ไม่มีโครงสร้าง ภายในกลุ่มอาจจะมีการสื่อสารที่เป็นคำพูดและไม่ใช่คำพูด (verbal and non verbal communication) แต่ทั้งนี้ในการใช้การสื่อสารจะคงไม่มีจุดมุ่งหมายของกลุ่มไปยังคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ สมาชิกกลุ่มจะเลือกวัตถุประสงค์และทิศทางของกลุ่มเอง รอเจอร์สเชื่อว่ากลุ่มที่มีอิสระมาก มีกฎเกณฑ์น้อย สมาชิกของกลุ่มจะรู้สึกปลอดภัยในการเปิดเผยตนเอง สมาชิกจะเข้าใจตนเอง มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างถูกต้อง เป็นผลให้สมาชิกเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตนเอง

กระบวนการกลุ่มสัมผัสใจ (The Process of the Encounter Group)

กระแสกลุ่มสัมผัสใจไม่มีแบบแผนที่แน่นอน มันเป็นไปได้ว่าขั้นตอนหนึ่งในกลุ่มหนึ่งอาจเกิดขึ้นก่อน แต่ในกลุ่มอื่นอาจเกิดขึ้นภายหลังและไม่สามารถแยกได้อย่างชัดเจนว่าลำดับขั้นตอนใดเป็นการสิ้นสุดของกระแส และลำดับใดเป็นจุดที่ขั้นตอนอื่นได้เริ่มต้น ลำดับขั้นตอนในแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกันไป ขั้นตอนที่รอเจอร์สเสนอจึงเป็นเพียงการลำดับขั้นตอนอย่างคร่าว ๆ ซึ่งประสบการณ์ในกลุ่มสัมผัสใจส่วนมากจะมีแนวโน้มที่จะมีลำดับขั้นตอนดังนี้คือ

1. การเริ่มต้นอย่างคลุมเครือ (Milling around)

ในช่วงเริ่มต้น กลุ่มจะเริ่มต้นอย่างมีอิสระ เป็นแบบไม่มีโครงสร้าง กลุ่มจึงมีแนวโน้มที่จะอยู่ในช่วงของความสับสน เจ็บปวด มีการปฏิสัมพันธ์ที่ผิวเผิน มีความอึดอัดใจ สมาชิกไม่รู้จักจุดมุ่งหมายของกลุ่ม เพียงแค่ถูกกระทำให้อยู่รวมกันในช่วงเวลาที่สำคัญ สภาพการณ์ของความสับสนและความไม่สบายใจที่เกิดขึ้นเป็นไปตามธรรมชาติ

2. การต่อต้านการแสดงออกหรือการสำรวจส่วนตัว (Resistance to personal expression or exploration)

สมาชิกบางคนในขั้นนี้ที่อาจจะเปิดเผยทัศนคติที่เป็นส่วนตัว ภายในกลุ่มจะมีแนวโน้มของบรรยากาศที่จะกระตุ้นให้เกิดความลังเลใจขึ้นในระหว่างสมาชิกคนอื่น ๆ

ภายในกลุ่มว่าจะแสดงตัวเองซึ่งเป็นตนเองที่เปิดเผย (public self) หรือจะแสดงตนเองที่เป็นความลับ (private self). หรือจะเก็บเอาความคิดของตนเองไว้ เพราะถ้าแสดงออกไป อาจเปิดเผยสิ่งที่ไม่สมบูรณ์ภายในตนเองออกมา หรืออาจมีการยับยั้งจากสมาชิกคนอื่นในการที่สมาชิกอีกคนหนึ่ง จะพูดถึงสิ่งที่เป็นส่วนตัว เนื่องจากขาดความไว้วางใจในกลุ่ม เป็นการแสดงให้เห็นถึงความกลัวในการเปิดเผยตนเอง

3. การบรรยายความรู้สึกในอดีต (Description of past feelings)

สมาชิกยังมีความรู้สึกที่ขัดแย้งเกี่ยวกับความไว้วางใจกลุ่ม และรู้สึกเป็นการเสียดายที่จะเปิดเผยตนเอง ดังนั้นการแสดงออกของความรู้สึกเริ่มแรกจึงเป็นการอภิปรายถึงความรู้สึกที่โคจรกลับมาในอดีต ซึ่งเป็นเรื่องภายนอกกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ ทั้งเวลาและสถานที่ เป็นความรู้สึกที่เป็น "ที่นั่นและในครั้งนั้น" (there - and then)

4. การแสดงออกของความรู้สึกในทางลบ (Expression of negative feelings)

การแสดงความรู้สึกที่เป็น "ที่นี่และขณะนี้" (here - and - now) ที่มีนัยสำคัญที่แท้จริงเป็นครั้งแรก ความรู้สึกดังกล่าวจะมาจากทัศนคติทางค่านิยมที่มีต่อสมาชิกคนอื่น ๆ หรือผู้นำกลุ่มซึ่งเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และจะนำไปสู่การเปิดเผยภายในกลุ่ม ความรู้สึกทางค่านิยมที่ใดแสดงออกมาเป็นครั้งแรกในขณะนั้น จะเป็นวิธีหนึ่งที่ค้ำจุนที่สมาชิกจะทดสอบความมีอิสระและความไว้วางใจในกลุ่มว่าเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยที่ตนสามารถแสดงตนเองออกมาได้ทั้งทางค่านิยมและค่านิยม อีกประการหนึ่ง การแสดงความรู้สึกทางค่านิยมมีความยากลำบากมากกว่า และอันตรายกว่าการแสดงความรู้สึกทางลบ เพราะเป็นการแสดงว่าตนอ่อนแอ และอาจได้รับการปฏิเสธการแสดงความรู้สึกทางลบ อาจได้รับการโจมตี แต่ก็สามารถป้องกันตนเองได้

5. การแสดงและการสำรวจเนื้อหาที่มีความหมายเป็นส่วนตัว (Expression and explanation of personally meaningful material)

หลังจากประสบการณ์ทางลบ สมาชิกบางคนในกลุ่มจะไ้เปิดเผยตนเองในแนวทางที่มีนัยสำคัญ สมาชิกแต่ละคนไ้เชื่อว่าสิ่งนี้เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่ม พวกเขาสามารถทำกลุ่มไ้เป็นอย่างไร้ที่ปรารถนาไ้ และไ้รู้ความจริงว่าความรู้สึกทางลบที่แสดงออกไ้ถูกยอมรับโดยปราศจากผลที่เลวร้าย บรรยากาศของความไว้วางใจกำลังพัฒนา สมาชิกเริ่มยอมเสี่ยงที่จะไ้กลุ่มสำรวจสิ่งที่อยู่ลึกในตัวเอง การเปิดเผยนั้นอาจจะไ้รับการยอมรับ หรือการไม่ยอมรับจากสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม

6. การแสดงความรู้สึกระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม (The expression of immediate interpersonal feelings in the group)

การเปิดเผยความรู้สึกที่ไ้เกิดขึ้นทันทีในขณะนั้น บางครั้งก็ไ้เป็นความรู้สึกทางบวก บางครั้งก็ไ้เป็นความรู้สึกทางลบ แต่ละทัศนคติจะไ้เป็นการสำรวจและการเพิ่ม, บรรยากาศของความไว้วางใจกลุ่ม

7. พัฒนาความสามารถในการรักษาภายในกลุ่ม (The development of a healing capacity in the group)

สมาชิกของกลุ่มเริ่มที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เริ่มเอาใจไ้ซึ่งกันและกัน แต่ละคนจะพยายามที่จะช่วยสมาชิกของกลุ่มตามวิธีการของตนเอง เหาที่จะช่วยไ้จนกระทั่งสามารถทำให้สมาชิกที่มีปัญหา สามารถเข้าถึงแนวทางที่ไ้เป็นจริงมากขึ้น

8. การยอมรับตนเองและเริ่มที่จะเปลี่ยนแปลง (Self - acceptance and the beginning of change)

การยอมรับตนเองแสดงไ้เห็นถึงการยืนอยู่ในแนวทางของการเปลี่ยนแปลง สมาชิกจะรู้สึกถึงความจริง (real) และความเป็นจริงในตัวเองมากขึ้น (authenticity)

ซึ่งสมาชิกได้รับภายในกลุ่มแล้ว บ่อยครั้งที่พบว่ามีการให้ความช่วยเหลือกันภายนอกกลุ่มกับสมาชิกผู้ได้รับความเจ็บปวดในการรู้จักตนเอง

13. การสัมผัสใจ (The Basic encounter)

สมาชิกแต่ละคนจะมีความรู้สึกใกล้ชิดกันมากขึ้นกว่าที่เคยมีในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด สมาชิกคนอื่น ๆ ได้สัมผัสหรือรู้สึกถึงความเจ็บปวดของสมาชิกที่กำลังได้รับความเจ็บปวดสิ่งนี้คือการสัมผัสใจ ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่าเมื่อสมาชิกคนอื่น ๆ ได้แสดงออกถึงทัศนคติทางคานดบอย่างเต็มที่แล้ว ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้นและความรู้สึกทางคานดบถูกแทนที่โดยการยอมรับซึ่งกันและกันอย่างลึก ๆ เมื่อความรู้สึกต่าง ๆ ได้ถูกค้นพบและได้แสดงออกมาในสภาพของความสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงจริง ๆ ก็จะเกิดขึ้น

14. การแสดงของความรู้สึกทางคานบวและความใกล้ชิด (The expression of positive feeling and closeness)

การที่สมาชิกสามารถยอมรับความรู้สึกต่าง ๆ ที่แสดงออก เป็นผลให้เกิดความรู้สึกในทางบวก และความใกล้ชิดมากขึ้น ความรู้สึกอบอุ่นมีมากขึ้น ความไว้วางใจได้ถูกสร้างขึ้นจากทัศนะของความจริงทั้งความรู้สึกทางบวกและทางลบ

15. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในกลุ่ม (Behavior changes in the group)

สมาชิกกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายหลังจากประสบการณ์กลุ่ม สมาชิกบางคนเปิดเผยตนเองมากขึ้น เป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีความเห็นอกเห็นใจมากขึ้น มีความเชื่อมั่นมากขึ้น มีความสัมพันธ์กับครอบครัวดีขึ้น เป็นต้น

การเป็นผู้เอื้ออำนวยกลุ่ม (Group Facilitator)

พื้นฐานปรัชญาและทัศนคติ

ผู้เอื้ออำนวยกลุ่มจะมีความไว้วางใจในกลุ่ม เขาเชื่อว่ากลุ่มสามารถพัฒนาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในกลุ่มของสมาชิกกลุ่มเมื่อได้รับการเอื้ออำนวยมากกว่าการนำทาง กลุ่มเหมือนกับอินทรี มีความรู้สึกที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นกลุ่มเดียวกัน รอเจอร์ส (Rogers) เปรียบกลุ่มเหมือนเม็คเล็ดคชาวที่เคลื่อนที่ไปอย่างสุ่มไปตามกระแสเลือด เมื่อเชื้อแบคทีเรียปรากฏขึ้น เม็คเล็ดคชาวจะมุ่งตรงไปยังแบคทีเรียลอมรอบแบคทีเรียและทำลายมัน และเคลื่อนที่ต่อไปในแบบของการสุ่ม ในขบวนการกลุ่ม กลุ่มจะสนใจในส่วนที่ไม่เข้มแข็ง (unhealthy element) ทำความเข้าใจและกำจัดเสีย และเริ่มเคลื่อนไปเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งขึ้น ขบวนการในแต่ละกลุ่มจะไม่เหมือนกันเสมอ บางกลุ่มอาจเริ่มจากระดับที่ไม่แสดงออกก้าวไปสู่ความมีอิสระมากขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกกลุ่มอาจเริ่มคนจากระดับที่เต็มไปด้วยความรู้สึก และพัฒนาศักยภาพของกลุ่มไปสู่ความสมบูรณ์ที่สุด ตามปกติกลุ่มไม่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ และจะพัฒนาไปตามแนวทางของกลุ่มเอง ขบวนการของกลุ่มสำคัญมากกว่าขอเท็จจริงหรือพฤติกรรมของผู้เอื้ออำนวย ผู้เอื้ออำนวยจะตองยอมรับส่วนที่เกิดขึ้นในกลุ่มทั้งหมด ทั้งความคิดและความรู้สึก (affective and cognitive modes)

การจัดบรรยากาศ (Climate - setting function)

การเริ่มขบวนการกลุ่มจะเป็นแบบไม่มีโครงสร้าง ให้ความเป็นอิสระ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น เป็นสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นไปได้ทั้งนั้น สิ่งที่สมาชิกพูดเป็นสิ่งที่มีความหมายและสำคัญในการทำความเข้าใจ ผู้เอื้ออำนวยจะไม่ตั้งคำถามมากนัก เขาจะสนใจในความหมายของประสบการณ์และความรู้สึกของผู้พูดมากกว่ารายละเอียดในเรื่องที่พูด เขาจะสร้างบรรยากาศทางจิตใจให้รู้สึกวางใจปลอดภัย ไม่ว่าสมาชิกจะพูดสิ่งใดอย่างน้อยที่สุดสมาชิกจะได้รับรู้ว่ามีคน ๆ หนึ่งที่ฟังเขา มีจิตใจอย่างเดียวกับเขา เป็นเพื่อนเขาเมื่อเขาเจ็บปวด

การยอมรับของกลุ่ม (The acceptance of the group)

ผู้เอื้ออำนวยมีความอดทนต่อกลุ่มและกับแต่ละคนภายในกลุ่ม ยอมรับกลุ่มในที่ ๆ กลุ่มอยู่ กลุ่มอาจจะใช้เหตุผลหรืออภิปรายปัญหาที่ผิวเผิน หรือใช้อารมณ์ก็เป็นความต้องการของกลุ่ม

การยอมรับบุคคลแต่ละคน (Acceptance of the individual)

ไม่ว่าสิ่งใดจะเกิดขึ้นจะเกิดขึ้นจากโอกาสของกลุ่ม ผู้เอื้ออำนวยจะยอมรับเมื่อสมาชิกไม่ต้องการที่จะผูกมัดตนเองกับกลุ่ม สมาชิกจะไม่ถูกบังคับให้เข้าร่วมในสิ่งที่เป็นส่วนตัวกับกลุ่ม

ความเข้าใจด้วยจิตใจ (Empathic understanding)

ความพยายามที่จะเข้าใจความหมายที่แท้จริงที่บุคคลกำลังสื่อสาร เป็นการค้นเข้าไปถึงความซับซ้อนในความหมาย และสื่อสารกลับไปในแนวทางของความหมายซึ่งมีต่อคน ๆ นั้น

การกระทำในรูปของความรู้สึก (Operating in terms of my feelings)

ผู้เอื้ออำนวยสามารถแสดงความรู้สึกส่วนตัว ทั้งทางคำบอกและทางคำลงมือที่เกิดขึ้นในขณะนั้นได้อย่างอิสระ ในด้านความสัมพันธ์ที่มีต่อกลุ่ม ต่อสมาชิกคนหนึ่งหรือต่อตนเอง แต่ต้องในเวลาที่เหมาะสม การแสดงความรู้สึกที่เป็นการสื่อสาร ความหมายส่วนตัวในระดับลึกทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างผู้เอื้ออำนวยและสมาชิก

การเผชิญหน้าและการวิจารณ์ (Confrontation and feedback)

ผู้เอื้ออำนวยจะแสดงความรู้สึกต่อพฤติกรรมที่เจาะจงของแต่ละคน ตามความรู้สึกที่เป็นส่วนตัว แต่จะไม่โจมตีกลไกในการป้องกันตัวของสมาชิก สมาชิกสามารถที่จะยุติการ

แสดงความรู้สึกนี้ได้เมื่อเขารู้สึกไม่พร้อมที่จะรับ แต่อาจจะได้รับการแนะนำว่าการเรียนรู้ บางครั้งก็ต้องการการวิจารณ์ และการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะเจ็บปวดก็ตาม

การแสดงออกของปัญหาส่วนตัว (Expression of own problem)

เมื่อมีปัญหาส่วนตัว ผู้เอื้ออำนวยสามารถที่จะแสดงมันออกมาในกลุ่ม ยกเว้นที่เป็นปัญหารุนแรง

หลีกเลี่ยงการวางแผนและแบบฝึกหัด (Avoidance of planning and exercise)

ผู้เอื้ออำนวยหลีกเลี่ยงการใช้วิธีการใด ๆ ที่เป็นการวางแผน ถ้ามีการวางแผน สมาชิก จะมีส่วนเท่า ๆ กับผู้เอื้ออำนวยในความต้องการที่จะใช้วิธีการนี้หรือไม่ การใช้กลไกต่าง ๆ เช่น การสวมบทบาท (role playing) การสัมผัสทางกาย (bodily contact) การแสดงละคร (psychodrama) แบบฝึกหัด (exercise) สิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากกลไกเหล่านี้จะต้องพยายามให้เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติให้มากที่สุด

หลีกเลี่ยงการตีความและการแสดงการวิจารณ์ (Avoidance of interpretative or process comments)

การวิจารณ์ขบวนการของกลุ่มจะทำให้กลุ่มพัฒนาช้าลง การวิจารณ์ขบวนการกลุ่มควรจะเป็นไปอย่างธรรมชาติ และมาจากสมาชิกกลุ่มเอง หลีกเลี่ยงการวิจารณ์สมาชิกแต่ละคน การเปิดเผยความรู้สึกสำคัญมากกว่าการที่ผู้เอื้ออำนวยชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมของสมาชิก และการตีความสาเหตุของพฤติกรรมเป็นได้เพียงแต่การเดา

ความสามารถในการช่วยเหลือของกลุ่ม (The therapeutic potentiality of the group)

ผู้เอื้ออำนวยมีความเชื่อในความสามารถที่ซ่อนเร้นของสมาชิกกลุ่มในการให้ความช่วยเหลือกลุ่ม เมื่อมีสภาพที่คับขันเกิดขึ้นในกลุ่ม

การเคลื่อนไหวของร่างกายและการสัมผัส (Physical movement and contact)

ความมีอิสระในการเปลี่ยนอิริยาบถ และการเปลี่ยนที่กับคนอื่นเมื่อสมาชิกคนนั้น
เต็มใจให้เปลี่ยน และมีอิสระในการสัมผัส เช่นการจับมือ การกอดเมื่อสมาชิกกำลังทุกข์

ข้อสังเกตเกี่ยวกับผู้อ่านวยกลุ่ม

ทัศนะสามอย่าง (A three - generational viewpoint)

การใช้การสื่อสารที่ไม่ใช่คำพูดหรือการสัมผัสทางร่างกาย (nonverbal communication and physical contact) มีความสำคัญ 3 อย่างคือ 1) เป็นการสื่อความทรงจำหรืออารมณ์ของกตมหรือของคนบางคนในกลุ่มในขณะนั้น 2) สมาชิกที่อยู่ในชั้นเริ่มตนกลุ่มได้เรียนรู้และไว้วางใจซึ่งกันและกัน และ 3) ช่วยให้แต่ละคนได้เปิดเผยตนเองในระดับลึกได้

สิ่งที่ผู้อ่านวยกลุ่มไม่ควรทำ (Some faults of which I am aware)

การที่ผู้อ่านวยไม่แสดงความรู้สึกส่วนตัว เช่น การโกรธสมาชิกในกลุ่ม อันจะเป็นภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความสัมพันธ์ที่แท้จริง และมีความหมายระหว่างตัวเขาและสมาชิกในกลุ่ม เป็นข้อผิดพลาดที่ทำให้กลุ่มพัฒนาช้าลง

ปัญหาเฉพาะ (A special problem)

สมาชิกในกลุ่มมักมีความคาดหวังในผู้อ่านวย ผู้อ่านวยควรจะพยายามแยกตัวออกจากความรู้สึกนี้ให้สมาชิกรู้สึกเหมือนว่าตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่ม

อัตมโนทัศน์

อัตมโนทัศน์ของเด็กจะพัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก และเป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง ในขั้นต้นเด็กจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กจะสร้างความคิดเกี่ยวกับตนเอง ก่อนที่จะสร้างความคิดเกี่ยวกับคนอื่น เด็กจะใช้อัตมโนทัศน์ของตนเองเป็นมาตรฐานในการตัดสินและตีความพฤติกรรมของบุคคลอื่น ในอัตมโนทัศน์ของเด็กจะมีภาพพจน์ต่าง ๆ ของตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ เด็กจะสร้างภาพพจน์ทางด้านร่างกายก่อน ซึ่งจะสัมพันธ์กับลักษณะร่างกายภายนอกและภาพพจน์ที่คนอื่นมองดูเขา ภาพพจน์ทางด้านจิตใจจะตั้งอยู่บนรากฐานของความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ ซึ่งจะประกอบด้วยคุณสมบัติและความสามารถต่าง ๆ ของเด็กที่จะนำไปใช้ในการปรับตัวในชีวิตประจำวัน เช่นความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ การฟังตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ความทะเยอทะยาน และความสามารถต่าง ๆ¹ ส่วนอัตมโนทัศน์ทางด้านสังคมนั้นขึ้นกับแนวทางที่แต่ละคนเชื่อว่าบุคคลอื่นจะรับรู้ในตัวเขาอย่างไร อัตมโนทัศน์ทางสังคมนี้พัฒนามาจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในวัยเด็ก ก่อนที่เด็กจะสามารถประเมินตนเองในด้านความสามารถ ความต้องการ ความปรารถนา และค่านิยม เด็กจะคิดถึงตนเองตามที่บุคคลอื่นคิด อัตมโนทัศน์ทางสังคมของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน ขึ้นกับชนิดของกลุ่มของสังคม เด็กจะได้รับอิทธิพลจากมารดาในวัยเด็ก เมื่อถึงวัยรุ่นความคิดเห็นต่าง ๆ จะมาจากกลุ่มเพื่อน²

¹ Elizabeth B. Hurlock, Child Development, (New York: McGraw - Hill Book, 1964), p.525.

² Elizabeth B. Hurlock, Personality Development, pp.26-27.

New York: McGraw-Hill Book, 1974

ซัลลิแวน¹ (Sullivan) เชื่อว่า ความตึงเครียดที่มาจากสภาพทางกาย จิตใจ และสังคม เป็นตัวกำหนดลักษณะของบุคลิกภาพ เป้าหมายสำคัญของพฤติกรรมเป็นไป เพื่อลดความตึงเครียด ความตึงเครียดเกิดจากสาเหตุ 2 ประการคือ ความต้องการทางร่างกายและความไม่ปลอดภัยทางสังคม

ความต้องการทางร่างกายได้แก่ ความต้องการ อาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน และความต้องการทางเพศ เมื่อเกิดความต้องการทำให้เกิดความเครียดก็จะเกิดพฤติกรรมเพื่อลดความเครียดนั้น เพื่อให้บรรลุถึงความพึงพอใจ วัตถุประสงค์ของความต้องการ - กิจกรรม - ความพึงพอใจ - การผ่อนคลาย เป็นวัฏจักรที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของบุคคล

ความไม่มั่นคงปลอดภัยทางสังคม มีสาเหตุจากวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จุดมุ่งหมายของการเกิดความตึงเครียดนี้เพื่อให้บรรลุถึงความมั่นคง ปลอดภัย ซัลลิแวนเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและเด็ก เพราะมารดาเป็นแหล่งที่มาของความพึงพอใจ เมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนอง พฤติกรรมและทัศนคติต่าง ๆ ของมารดามีอิทธิพลต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของเด็ก เด็กจะรับรู้ได้ไปถึงทัศนคติต่าง ๆ ของคนอื่นที่มีต่อตัวเด็ก ถ้ามารดามีอารมณ์เครียด โกรธ หรือไม่สบายใจ ในขณะที่กำลังตอบสนองความต้องการทางร่างกายแก่เด็ก เด็กจะรับรู้ถึงความรู้สึก และรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย เกิดความรู้สึกวิตกกังวล ความวิตกกังวลที่มาจากความสัมพันธ์กับมารดา จะถูกนำไปเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอื่น ๆ ซัลลิแวน² เชื่อว่าเด็กเรียนรูการแยกความแตกต่างจากพื้นฐานของความกังวล และความแตกต่างเหล่านี้

¹ H.S. Sullivan, cited by Duane Schultz, Theories of Personality, (California: Brooks/Cole Publishing, 1976), p.105-108.

² H.S. Sullivan, cited by Dink Meyer, Child Development: The Emerging Self, (New Delhi: Prentice Hall of India, 1967), p.188.

คอมมากลายเป็นอัตมโนทัศน์ และชีวิตนาการของอัตมโนทัศน์ เป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงการ
ประเมินของบุคคลที่มีนัยสำคัญในชีวิตของเด็ก ซัลลิแวน¹ ได้แบ่งขบวนการของการปฏิ
สัมพันธ์ระหว่างบุคคลออกเป็น 3 กระบวนการคือ

1. พลวัตรระหว่างบุคคล (Dynamisms)

พลวัตรระหว่างบุคคลหมายถึงพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามที่ เป็นพฤติกรรมทางกาย
และทางการคิดที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และบ่อย ๆ จนกลายเป็นนิสัย พพลวัตรระหว่างบุคคลนี้
เป็นผลจากประสบการณ์ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น บุคคลมีประสบการณ์มาก พลวัตรระหว่าง
บุคคลก็ยิ่งมาก

พลวัตรระหว่างบุคคลที่สำคัญที่สุดคือ พลวัตรระหว่างบุคคลที่เกี่ยวกับ "ตน" เป็น
ภาพพจน์ของตนเองที่ถูกสร้างขึ้นจากพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งพัฒนามาจากความ
สัมพันธ์ระหว่างมารดา กับเด็ก "ตน" เป็นระบบของการป้องกันตัวจากการที่เด็กพยายามเอา
ใจมารดาเพื่อตนเองจะได้รับความพึงพอใจ และรู้สึกมั่นคงปลอดภัย เด็กจะทำตามกฎของ
สังคมโดยมีมารดาเป็นตัวแทน เด็กเริ่มแยกความแตกต่างระหว่าง "ฉันเป็นเด็กดี" เมื่อได้
รับคำชมจากมารดา และถูกทำโทษเมื่อ "ฉันเป็นเด็กเลว"

แม้ว่าพลวัตรระหว่างบุคคลเกี่ยวกับตนจำเป็นต้องได้รับการปกป้อง แต่ระบบ
แห่งตนอาจเป็นตัวแทนความเจริญงอกงาม เนื่องจาก "ตน" เป็นระบบที่คล้อยตามสังคม
ดังนั้นอาจไม่ใช่ "ตน" ที่แท้จริง แต่เป็นพลวัตรระหว่างบุคคลที่ควรประพฤติ ไม่ใช่สิ่งที่
บุคคลต้องการจะประพฤติก็ได้

¹ H.S. Sullivan cited by Duane Schultz, Theories of Personality,

เนื่องจากพลวัตระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนนี้ ถ้ามีประสิทธิภาพก็จะลดความกังวลได้ ฉะนั้นจึงเป็นระบบที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้เกิดความกังวล ดังนั้นจึงเท่ากับกำการเสริมแรงให้คงรูปแบบแห่งตนไว้ สภาวะที่ดีที่สุดคือสภาวะที่ "ตน" ที่แท้จริงตระหนักถึงกลไกต่าง ๆ ของระบบแห่งตน ถ้า "ตน" ที่แท้จริงและระบบแห่งตนมีความแตกต่างกันมาก บุคคลนั้นก็จะมีอาการนิคปลกิตทางจิต

2. การสร้างภาพพจน์ (Personification)

การสร้างภาพพจน์ หมายถึงภาพพจน์ที่บุคคลมีต่อตนเอง และบุคคลอื่น ซึ่งอาจไม่ใช่ภาพพจน์ที่ตรงกับความเป็นจริง เพราะการรับรู้ภายในคืออิทธิพลของระบบแห่งตนของแต่ละบุคคล

การสร้างภาพพจน์เริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เป็นความรู้สึก ทัศนคติ และความคิดที่ซับซ้อน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันตนจากความวิตกกังวล โดยการรับรู้ผู้อื่น ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และมีปฏิริยาตอบโต้ในลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลง เช่น เด็กรับรู้ว่าเป็นคนครุร้ายและเผด็จการ เด็กก็จะรับรู้ผู้ชายที่อายุมากกว่าในทำนองเดียวกัน และปฏิบัติคือผู้ชายเหล่านั้นในทำนองเดียวกับที่เขาเคยปฏิบัติต่อบิดา

3. รูปแบบของประสบการณ์ (Modes of Experience)

รูปแบบของประสบการณ์ หมายถึงระดับของการคิดหรือความเข้าใจ ซึ่งบุคคลนั้นสัมพันธ์กับผู้อื่น แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ

โปรโตแทกซิก (prototaxic) เป็นรูปแบบของประสบการณ์ที่ง่าย ๆ และไม่ซับซ้อน พบในเด็กแรกเกิด เป็นการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา ไม่มีการเชื่อมโยงหรือตีความ ประสบการณ์ต่าง ๆ จะแยกจากกันและไม่สัมพันธ์กัน เมื่อพบประสบการณ์ที่ใหม่กว่าจะถูกลบเลือนไปในเวลาต่อมา

พาราแทกซิก (parataxic) เป็นรูปแบบของประสบการณ์ที่เริ่มมีความหมาย และมีความสัมพันธ์ต่อกัน เมื่อเด็กเติบโตขึ้น เด็กเริ่มจะรู้จักจัดระบบและสามารถที่จะดึงเอาความหมายบางอย่างออกมาจากประสบการณ์ เริ่มเข้าใจความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน และสามารถแยกความแตกต่างสิ่งที่เป็น "ฉัน" และ "ไม่ใช่ฉัน" ได้ เริ่มใช้ภาษาต่างๆ เพื่อสื่อความหมายบางอย่าง

ซินแทกซิก (Syntactic) เป็นรูปแบบของประสบการณ์ที่ใช้ภาษา และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งใช้กันในแบบของวัฒนธรรมเพื่อสื่อความหมาย รูปแบบของประสบการณ์นี้เด็กสามารถเรียนรู้ความสัมพันธ์ที่มีเหตุผล และสามารถทดสอบการรับรู้ของตนเองที่ขัดแย้งกับการรับรู้ของบุคคลอื่น

จากแนวคิดเบื้องต้นทั้งหมด ทำให้เป็นไปได้ว่ากลุ่มสัมผัสนใจสามารถจะเป็นสนามในการสร้างระบบความคิดเกี่ยวกับตนขึ้นมาใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการยอมรับตนเอง การให้คำจำกัดความเกี่ยวกับตนของแต่ละคนที่ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ การยอมรับตนเองของบุคคลอื่นที่สำคัญต่อตัวเขา ความนึกคิดเกี่ยวกับตนจึงเป็นผลจากการที่บุคคลอื่นได้ให้คำจำกัดความในตัวเขา และในกลุ่มสัมผัสนใจบุคคลไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ ผู้วิจัยจึงได้นำเอากลุ่มสัมผัสนใจมาใช้เพื่อศึกษาความผลของกลุ่มนสัมผัสนใจจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ของเด็กที่พิการทางกายหรือไม่ ผู้วิจัยได้เลือกเด็กในโรงเรียนศรีสังวาลย์ระดับชั้นมัธยมปีที่ 1-2 เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเด็กนักเรียนในโรงเรียนศรีสังวาลย์ เป็นเด็กที่มีความพิการทางร่างกายเพียงอย่างเดียว ไม่มีความพิการทางระดับสติปัญญาเกี่ยวข้อง ซึ่งมีคุณสมบัติที่ผู้วิจัยต้องการ

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฟอสดิกก¹ (Fosdick, 1972) ได้ศึกษาผลของการจัดระเบียบเวลาใน
 ขบวนการกลุ่มและผลของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในกลุ่มสัมผัสนใจ กลุ่มสัมผัสนใจที่จัดใช้เวลา
 ในการประชุมกลุ่มแตกต่างกัน กลุ่มสัมผัสนใจ 2 กลุ่มแรกประชุมกลุ่มในวันศุกร์สัปดาห์ กลุ่ม
 สัมผัสนใจอีก 2 กลุ่มประชุมกลุ่มประจำสัปดาห์ โดยใช้การวิเคราะห์ขบวนการสัญญาณของ
 ทีโอดอร์มิลล์ (Theodore Mill's Sign Process Analysis) วิเคราะห์ขบวนการกลุ่ม
 และใช้ พีไอไอ (POI : Personal Orientation Inventory) และ
 เอส ดี เอส (SDS : Semantic Differential Scale) วัดทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไป
 ทำการทดสอบก่อนและหลังการเข้ากลุ่ม จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มสัมผัสนใจที่
 ประชุมกลุ่มในวันศุกร์สัปดาห์ไค่ผ่านขบวนการ 5 ขั้น ของนายมิลล์ (Mill) เป็นส่วนใหญ่
 ส่วนกลุ่มสัมผัสนใจที่ประชุมกลุ่มประจำสัปดาห์ ขบวนการของมิลล์เพียงสองขั้นแรกในขบวนการ
 กลุ่มที่ประชุมกลุ่มในวันศุกร์สัปดาห์มีการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติแตกต่างจากกลุ่มที่ประชุมกลุ่ม
 ประจำสัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญ

เคท² (Keith, 1978) ได้ศึกษาว่าการวิจารณ์ในประสบการณ์กลุ่มสัมผัสนใจ
 สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาพพจน์ที่มีต่อตนเองได้หรือไม่ โดยให้ความสอดคล้อง
 ของภาพพจน์ที่มีต่อตนเอง หมายถึงความแตกต่างกันน้อยในคะแนนการนับถือตนเอง
 (self regard) และการยอมรับตนเองของแบบทดสอบพีไอไอ ซึ่งทำการทดสอบ

¹ Caral J.H. Fosdick, "The Effect of the Time Organization on the Process and Outcome of Encounter Group," Dissertation Abstracts International, 33 (April, 1973): 5491 A.

² Grienecks J. Keith, "Self - Image and Encounter Group Experience: a Study of Focused Feedback," Dissertation Abstracts International, 39 (November, 1978): 2753 A.

ก่อนและหลังการเข้ากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรัฐวอชิงตัน จำนวน 58 คน สุ่มเข้ากลุ่มสัมมนาใจที่ใช่เทปโทรทัศน์ ซึ่งจะได้รับการวิจารณ์เฉพาะจุด (focused feedback) กลุ่มสัมมนาใจที่ไม่ใช่เทปโทรทัศน์ ซึ่งจะได้รับการวิจารณ์เป็นคำพูดและกลุ่มควบคุม หลังจากการประชุมกลุ่มครั้งแรกได้มีการประชุมกลุ่มซ้ำอีกครั้ง แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างกลุ่มในการประชุมกลุ่มทั้งสองครั้ง

ไวลด์บลัด¹ (Wildblood, 1972) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กลุ่มสัมมนาใจแบบมีโครงสร้าง และการรายงานอัตมโนทัศน์ของตนเอง นักศึกษาหญิง 70 คน ถูกสุ่มเข้ากลุ่มทดลองโดยใช้โปรแกรมเทปการสัมมนาใจ กลุ่มเปรียบเทียบใช้โปรแกรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขั้นพื้นฐาน (Basic Interpersonal Relations) และกลุ่มควบคุม เครื่องมือประกอบด้วยที่เอสซีเอส (TSCS : Tennessee Self Concept Scale) เอสเอเอส (FAS : Self Appraisal Scale) และเอสทีเอสทดสอบก่อนและหลังการเข้ากลุ่ม นอกจากนี้มีการประเมินโดยคนอื่น ซึ่งจะเติมค่าในเอสเอเอสและเอสทีเอสก่อนและหลังการประชุมกลุ่ม จากผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีการเพิ่มขึ้นของคะแนนอัตมโนทัศน์ การยอมรับตนเองและคนที่เป็นส่วนตัว (Personal Self) อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินโดยบุคคลอื่น

เวนิโน² (Venino, 1973) ศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มสัมมนาใจ 2 วิธี คือแบบที่มีโปรแกรม และแบบไม่มีโปรแกรมในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคนและสติจักรแห่งตน

¹ Robert W. Wildblood, "The Relationship Between Structured Encountergroup Experience and Report Self-Concept in Female College Students, Dissertation Abstracts International, 34 (July, 1973): 143 A.

² William K. Venino, "A Comparison of Two Encounter Group Approaches in Promoting Personal Growth and Self - Actualization," Dissertation Abstracts International, 34 (May, 1974): 6989 A.

กลุ่มโปรแกรมเป็นแบบมีโครงสร้างใช้แบบฝึกหัดการรับรู้ส่วนตัว (personal awareness exercises) 10 อย่าง กลุ่มไม่มีโปรแกรมเป็นแบบไม่มีโครงสร้างใช้วิธีการไม่นำทาง เวลาประชุมกลุ่ม 2 ชั่วโมง กลุ่มละ 20 ชั่วโมง กลุ่มตัวอย่าง 24 คน เลือกสุ่มเข้ากลุ่ม โปรแกรม 4 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง 26 คน เลือกสุ่มเข้ากลุ่มไม่มีโปรแกรม 4 กลุ่ม กลุ่มควบคุมมี 21 คน ผู้นำกลุ่ม 4 คน แต่ละคนจะนำกลุ่มโปรแกรม 1 กลุ่ม กลุ่มไม่มีโปรแกรม 1 กลุ่ม ทดสอบก่อนและหลังการประชุมกลุ่มโดยแบบทดสอบพีโอไอ ผลจากการศึกษาพบว่าแบบฝึกหัดการรับรู้ส่วนตัวที่ใช้ในกลุ่มโปรแกรมสัมพันธ์ให้เกิดการปรับทัศนคติและสัจจการแห่งตนมากกว่ากลุ่มไม่มีโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ได้มีผู้นำกลุ่มสมัครใจไปเปรียบเทียบกับวิธีการอื่น ๆ ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอัน โอเลียร์¹ (O' Leary, 1974) ได้สำรวจผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 2 วิธี ที่มีต่อทัศนคติ และการปรับตัวด้านการทำงานของคนไข้จิตเภท 30 คน ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 46 ปีจากโรงพยาบาลเวเทอร์แรนด์แอดมิสเตรชั่น (Veterans Administration Hospital) โดยสุ่มเข้ากลุ่ม 3 กลุ่มคือ กลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบให้ข้อมูลทางอาชีพ กลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบสมัครใจ และกลุ่มควบคุม เวลาในการประชุมกลุ่ม 4 อาทิตย์ ใช้แบบทดสอบที่เอสซีเอสดีทัศนคติ และแบบวัดมินเนโซตาแซทิซไฟแรนซ์ (Minnesota Satisfactoriness Scale) วัดการปรับตัวด้านการทำงานโดยวัดก่อนและหลังการประชุมกลุ่ม ผู้ที่อยู่ในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบให้ข้อมูลทางอาชีพมองพฤติกรรมตนเองในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบสมัครใจ พบว่ามีความแตกต่างเฉพาะตัวแปรการปรับคนส่วนตัว (personal adjustment) อย่างมีนัยสำคัญ และยังพบว่าพฤติกรรมในสภาพแวดล้อมของงาน

¹ William C. O' Leary, "An Investigation to Determine the Effects of Group Counseling on the Self - Concept and Work Adjustment of Psychiatric Patients," Dissertation Abstracts International, 36 (September, 1975): 1313 A.

เปลี่ยนแปลงน้อยลง มีสหสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ และการปรับทัศนคติในการทำงานในการทดสอบ
 ภายหลังการเข้ากลุ่ม

ยัง¹ (Young, 1972) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของกลุ่มสัมผัสนใจ และกลุ่ม
 การแสดงละครบทบาท (Sociodrama) ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ในคน
 นีวคาและนิวขาว กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรนีวคาและนิวขาวในระดับมัธยมปลาย 2 โรงเรียน
 ในทาโคมา (Tacoma) รัฐวอชิงตัน กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนแรกถูกสุ่มเข้ากลุ่มสัมผัสนใจ
 กลุ่มการแสดงละครบทบาท และกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนที่สองซึ่งเป็นกลุ่ม
 เปรียบเทียบภายนอก เวลาในการประชุมกลุ่มสัปดาห์ละครั้ง 15 สัปดาห์ ใช้ทีเอสซีเอสและ
 แบบวัดการปฏิสัมพันธ์ของนักเรียน (Student Interaction Scale) วัดความรู้สึก
 ที่ไม่เที่ยงตรง ผลปรากฏว่าไม่มีเทคนิคใดมีประสิทธิภาพกว่ากัน

ลาสเล² (Lasalle, 1970) ได้ศึกษานัดของขบวนการกลุ่ม 2 แบบ
 ที่มีต่ออัตมโนทัศน์ คือกลุ่มที่ใช้เพรสสัมผัสนใจเพื่อพัฒนาคน กลุ่มฝึกความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
 และกลุ่มเปรียบเทียบซึ่งใช้แนวคิดของรอเจอร์สที่ว่า การเรียนรู้เพื่ออิสระ (Learning
 to Be Free) นอกจากนี้หาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของผู้นับคำปรึกษา
 คะแนนอัตมโนทัศน์ที่เพิ่มขึ้น ใช้ทีเอสซีเอส และแบบสอบถามบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ
 (Sixteen Personality Factor Questionnaire) วัดบุคลิกภาพความ
 วิตกกังวล-ความประสมกลมกลืน (Anxiety - Integration) กับการเก็บตัว -

¹ Larry H. Young, "A Comparison of the Effects of Encounter Group on the Attitudes of Various Ethic Groups in a Junior High School," Dissertation Abstracts International, 32 (June, 1972): 6773 A.

² Arthur J. Lasalle, "The Effects of Encounter and Programmed Group Treatments on Self - Concept," Dissertation Abstracts International, 32 (October, 1971): 1857 A.

แสดงคว (Introversion - Extroversion) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาอาสาสมัคร 75 คนในอัลบานี (Albany) ในมหาวิทยาลัยในนิวยอร์ก (New York) กลุ่มทดลองทั้งสองเข้าประชุมกลุ่ม 6 สัปดาห์ โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการเข้ากลุ่ม กลุ่มทดลองทั้งสองแบบไม่มีผลต่ออัตมโนทัศน์ และไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์กับลักษณะบุคลิกภาพของผู้รับคำปรึกษา

ไบเลย์ (Bailey, 1973) ได้ศึกษาผลของวิธีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 2 แบบคือ กลุ่มสัมผัใจ และกลุ่มความสัมพันธ์วิเคราะห์ (Transactional Analysis) ซึ่งเป็นกลุ่มมาราธอนที่มีต่ออัตมโนทัศน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา (Oklahoma) ซึ่งเป็นอาสาสมัคร ถูกสุ่มเข้ากลุ่มสัมผัใจ 2 กลุ่ม กลุ่มความสัมพันธ์วิเคราะห์ 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม การประชุมกลุ่มเป็นแบบมาราธอน 10 ชั่วโมง ประชุมกลุ่มครั้งเดียว ใช้แบบสำรวจซีพีไอ (CPI : California Psychological Inventory) โดยเลือกเฉพาะอัตมโนทัศน์เพียง 3 ค่า คือการแสดงตนในสังคม (Social Presence) การยอมรับตนเอง และสังคมประกิตทดสอบก่อนและหลังการประชุมกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างระหว่างวิธีการทั้ง 2 แบบในกลุ่มทดลอง และระหว่างกลุ่มทดลองทั้ง 2 แบบกับกลุ่มควบคุม

การนำกลุ่มของผู้วิจัย

ในการนำกลุ่มสัมผัใจ ผู้นำกลุ่มได้อาศัยความรู้ทางทฤษฎี และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากการเข้ากลุ่ม และ การเป็นผู้เข้าสังเกตการณ์การนำกลุ่มในวิชากลุ่มการ

¹ James S. Bailey, "The Effects of Marathon Group Counseling on Selected Self - Concept Factors of Future Teachers," Dissertation Abstracts International, 34 (March, 1974): 5614 A.

ปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนิสิตปริญญาโท ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาปี 2523 และได้ฝึก
ปฏิบัติการนำกลุ่มในวิชาขบวนการกลุ่มของนิสิตปริญญาตรี เขารวมเป็นช่วยนำกลุ่มของ
นิสิตปริญญาโทในการทำวิทยานิพนธ์ทั้งในชั้นทดลองและชั้นปฏิบัติจริง และได้ทำการฝึก
ปฏิบัตินำกลุ่มสัมผัสใจของนักเรียนโรงเรียนศรีสังวาลย์

ในการนำครั้งนี้ ผู้วิจัยพยายามสร้างบรรยากาศที่ไว้วางใจ และเป็นกันเอง
มากที่สุด เพื่อให้สมาชิกรู้สึกสบายใจ และมีความคุ้นเคยกันมากที่สุด ซึ่งทำให้เกิดความ
รู้สึกเต็มใจที่จะให้และรับคำวิจารณ์ต่าง ๆ ผู้วิจัยพยายาม "นำ" น้อยที่สุด พยายามเอื้อ
อำนวยและเปิดโอกาสสมาชิกได้มีการปฏิสัมพันธ์กันเอง ผู้นำกลุ่มจึงเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือ
รวมอภิปรายเมื่อเห็นว่าเป็นโอกาสเหมาะสมในทัศนะของผู้นำกลุ่ม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของกลุ่มสัมผัสใจที่มีต่อทัศนคติของนักเรียนที่พิการทางกายใน
โรงเรียนศรีสังวาลย์

สมมติฐานการวิจัย

กลุ่มทดลองที่เข้ากลุ่มสัมผัสใจมีทัศนคติที่สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้ากลุ่ม
สัมผัสใจ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร คือนักเรียนในโรงเรียนศรีสังวาลย์ ชั้นมัธยมปี
ที่ 1-2 อายุระหว่าง 16-18 ปี ปีการศึกษา 2523

2. ตัวแปร (variables) ในการศึกษาคือ

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) คือการ เข้ากลุ่ม
สัมผัสใจ

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ อัครมโนทัศน์
ทางคานร่างกาย สังคม และจิตใจ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบวัดเอดี (A.D. Scale : Acceptance of Disability Scale)
 เป็นแบบวัดอัครมโนทัศน์ทางคานจิตใจ ของลินคอสกี (Linkowski)

3.2 ทีเอสซีเอส เป็นแบบวัดอัครมโนทัศน์ของวิลเลียม เฮช ฟิตส์
 (William H. Fitts) ฉบับดัดแปลงเป็นภาษาไทยโดย อำไพ ศรีพิพัฒน์-ผู้วิจัย
 นำมาใช้เฉพาะองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบคือ คะแนนพีสดมภ์เอ (Column A - P
 Score) ซึ่งเป็นอัครมโนทัศน์ทางคานร่างกาย (Physical Self) และคะแนน
 พีสดมภ์อี (Column E - P Score) ซึ่งเป็นอัครมโนทัศน์ทางคานสังคม (Social Self)
 ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยในองค์ประกอบที่ 2 คือคะแนนในทางบวก (The Positive Score-P)
 ของ ทีเอสซีเอส เนื่องจากเป็นอัครมโนทัศน์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

3.3 หลังจากสิ้นสุดการประชุมกลุ่ม ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง
 ประเมินผลการเข้ากลุ่มสัมผัสใจในลักษณะปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นตาม
 หัวข้อดังต่อไปนี้

- ลักษณะผู้นำกลุ่ม
- ลักษณะแบบฝึกหัด
- เวลาและสถานที่
- ข้อคิดและประโยชน์ในแง่การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- ข้อเสนอแนะ

4. เวลา

สมาชิกประชุมกลุ่มเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ฤๅละ 1.5 ชั่วโมงในวันพุธและวันศุกร์ เวลา 10.00-11.30 น. ตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม - 17 เมษายน 2524

5. สถานที่

สถานที่ในการประชุมกลุ่มคือห้องเรียนในโรงเรียนศรีสังวาลย์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ความจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยไม่ได้พิจารณาถึงตัวแปรในเรื่องเพศ
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนศรีสังวาลย์ชั้นมัธยมปีที่ 1-2
3. แบบวัดอัครมนโหดัฒนเนสซี่ไ้เฉพาะองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบในองค์ประกอบที่ 2 คะแนนในทางบวกคือคะแนนที่สคมภ่เอซึ่งเป็นอัครมนโหดัฒนเนสซี่ไ้และคะแนนที่สคมภ่เอซึ่งเป็นอัครมนโหดัฒนเนสซี่ไ้ทางค่านร่างกายและคะแนนที่สคมภ่เอซึ่งเป็นอัครมนโหดัฒนเนสซี่ไ้ทางค่านสังคม

คำจำกัดความ

นักเรียนที่มีความพิการทางร่างกาย คือนักเรียนในโรงเรียนศรีสังวาลย์ชั้นมัธยมปีที่ 1-2 ซึ่งมีความพิการทางร่างกายตั้งแต่วัยเด็ก ไม่มีความพิการตรงระดับสติปัญญา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกี่ยวข้องกับ และมีสาเหตุความพิการมาจากโรคโปลิโอ

อัครมนต์สน์ คือความรู้สึกนึกคิด ทักษะของบุคคลที่มีต่อตนเองทางด้านร่างกาย สังคม และจิตใจ อัครมนต์สน์ด้านร่างกายและสังคม ในที่นี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบในองค์ประกอบที่ 2 ของทีเอสซีเอส ส่วนอัครมนต์สน์ด้านจิตใจในที่นี้ หมายถึงคะแนนที่ได้จากแบบวัดเออี

กลุ่มสัมผัสใจ คือกลุ่มซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 8 คน โดยมีจุดมุ่งหมายในการเข้ากลุ่มเพื่อมีอัครมนต์สน์ของตนเองสูงขึ้น แนวทางของกลุ่มมีลักษณะที่มุ่งเน้นเป็นแนวทางและกลุ่มเป็นศูนย์กลางซึ่งขึ้นกับกระแสของกลุ่ม สมาชิกประชุมกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 1½ ชั่วโมง จำนวน 8 ครั้ง แต่ละครั้งของการประชุมกลุ่มเริ่มจากการสื่อสารควาแบบฝึกหัด มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิกเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็น หลังจากนั้นเป็นการสรุปสิ่งที่ได้จากกลุ่มเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย แบบฝึกหัดต่าง ๆ ที่ใช้มีดังนี้

1. แบบฝึกหัด 20 คำถาม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและบรรยากาศที่เป็นกันเอง
2. แบบฝึกหัด การเปิดเผยตนเอง เพื่อแสดงคุณลักษณะของตนเองทั้งภายนอกและภายในเป็นการเปิดเผยตนเอง
3. แบบฝึกหัด วาดภาพคนไม้ เพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. แบบฝึกหัด บันรูปปั้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่ได้เป็นอย่างที่เราต้องการเสมอไป
5. แบบฝึกหัด ความปรารถนา 3 อย่าง เพื่อศึกษาค่านิยมของแต่ละคน
6. แบบฝึกหัดระดมสมอง เพื่อให้สมาชิกช่วยกันแก้ปัญหา
7. แบบฝึกหัดปิดตาเดินเป็นคู่ เพื่อสร้างความไว้วางใจ
8. แบบฝึกหัดยกสิ่งประหลาดใจ เพื่อให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

กลุ่มมีประโยชน์ในการช่วยให้นักเรียนครูจักและเข้าใจตนเอง ยังผลให้นักเรียนมีการปรับตัวที่ดีในค่านิยมและสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย